

«ՄՈԴՈՒՄ ԳՐԱՆՈՒՄ» ՍՊԸ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

Գրանցված է ՀՀ Իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կողմից 19.09.1994 թ.

Վկայական 03 Ա 1095462

Կանոնադրության վերջին փոփոխությունները գրանցված է 31.07.2020 թ.

Հասցե՝ 0624 ՀՀ, Արարատի մարզ, գ. Արմաշ, Հայրիյան փ. թիվ 2

Բովանդակություն

Դեկավարության հայտարարություն	3
ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ	4
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	10
Ֆինանսական Հաշվետվություններին Կից Ծանոթագրություններ	12
1. Ընդհանուր տեղեկություններ	12
2. Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը	14
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը	17
4. Հիմնական միջոցներ	29
5. Ոչ նյութական ակտիվներ	30
6. Պաշարներ.....	30
7. Ներդրումներ փոխառություններում	30
8. Հետաձգված հարկային ակտիվներ	31
9. Դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	31
10. Դեբիտորական պարտքերի անհավաքագրելիության պահուստ	31
11. Ապրանքանյութական պաշարների հնացման ու փչացման պահուստ	31
12. Դրամական միջոցներ.....	32
13. Կանոնադրական կապիտալ.....	32
14. Պահուստային կապիտալ.....	32
15. Չուտ ակտիվներ և կապիտալի այլ տարրեր	32
16. Վարկեր և փոխառություններ.....	33
17. Պահուստներ	34
18. Արձակուրդային վճարների պահուստ	34
19. Հասույթ	34
20. Վաճառքի ինքնարժեք.....	34
21. Այլ եկամուտներ.....	34
22. Իրացման ծախսեր	34
23. Վարչական ծախսեր	35
24. Այլ ծախսեր	35
25. Ֆինանսական եկամուտներ	35
26. Ֆինանսական ծախսեր.....	36
27. Հարկեր և այլ պարտադիր վճարներ.....	36
28. Կապակցված կողմերի բացահայտում.....	36
29. Պայմանական պարտավորություններ և այլ	37

Ղեկավարության հայտարարությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման պատասխանատվության վերաբերյալ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է «Մոդուս Գրանուս» ՍՊԸ-ի (այսուհետ նաև Բիզնես) ֆինանսական հաշվետվությունների, որոնք ներառում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը, սեփական կապիտալում փոփոխությունները և ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (այսուհետ նաև ՖՀՄՍ) համապատասխան պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բիզնեսի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բիզնեսը, ընդհատել նրա գործունեությունը, կամ եթե չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՀՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն Բիզնեսի ֆինանսական վիճակի, տեղի ունեցած որոշակի գործարքների և իրադարձությունների ազդեցության մասին,
- Բիզնեսի գործունեության անընդհատությունն ապահովելու կարողության գնահատման համար:

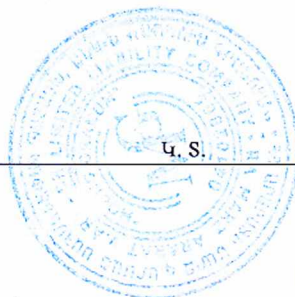
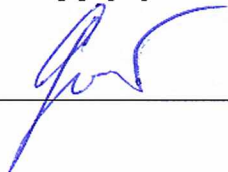
Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է՝

- ✓ Բիզնեսում ներքին վերահսկողության արդյունավետ և ողջամիտ համակարգ մշակելու, ներդնելու և պահպանելու համար,
- ✓ համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Բիզնեսի գործառնությունները արտացոլելու, ներկայացնելու և ցանկացած ժամանակ Բիզնեսի ֆինանսական վիճակը ողջամիտ ճշգրտությամբ բացահայտելու համար, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Բիզնեսի ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին,
- ✓ ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու համար,
- ✓ Բիզնեսի ակտիվների անվտանգության ապահովման ուղղությամբ խելամիտ քայլերի իրականացման համար, և
- ✓ խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

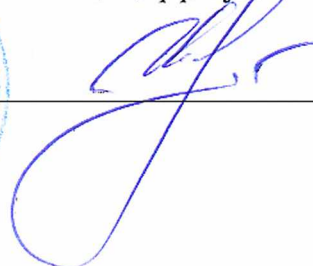
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները Բիզնեսի ղեկավարության կողմից հաստատված են 2023թ. հունվարի 19-ին:

Ստորագրված է «Մոդուս Գրանուս» ՍՊԸ-ի ղեկավարության կողմից / անունից:

Տնօրեն
Գ. Նիկողոսյան

Գլխավոր հաշվապահ
Ա. Վարդանյան

«Լոնդոն Բիզնես Գրուպ» ՀՉ ՍՊԸ
ՀՀ, Երևան, Խորենացի 27ա/1
“London Business Group” JV LLC
27a Khorenatsi str., apt. 1, Yerevan, RA
Tel: (+37410) 541272, 560852
E-mail: audit@lbg.am
Web: www.lbg.am

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Մոդուս Գրանուս» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության
ղեկավարությանը և մասնակիցներին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Մոդուս Գրանուս» ՍՊԸ-ի (այսուհետ նաև Բիզնես) կից ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ., ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ նաև ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (այսուհետ նաև ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բիզնեսից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի (այսուհետ նաև ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՄԷՍԽ կանոնների: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Կազմակերպության ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Բիզնեսը լուծարելու կամ Կազմակերպության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է՝ ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներից համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող են ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Կազմակերպության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:

- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Կազմակերպությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը.
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք ղեկավարությանը աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

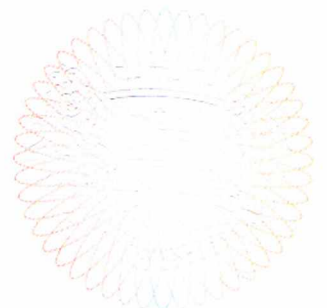
«Լոնդոն Բիզնես Գրուպ» ՀՉ ՍՊԸ

19 հունվարի, 2023 թ.

Աուդիտի ղեկավար
Մ. Խոջայան

Տնօրեն
Տ. Զորյան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	Ծանոթագր.	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	4	4,269,355	4,671,266
Ոչ նյութական ակտիվներ	5	1,099	1,411
Պաշարներ	6	19,333	8,244
Ներդրումներ փոխառություններում	7	971,484	78,171
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	8	3,277	32,453
<i>Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>		<u>5,264,548</u>	<u>4,791,545</u>
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	6	12,633,037	8,959,645
Դեբիտորական պարտքեր	9	4,467,765	2,807,268
Տրված կանխավճարներ	9	987,796	3,704,957
Դրամական միջոցներ	12	453,415	390,507
<i>Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ</i>		<u>18,542,013</u>	<u>15,862,377</u>
Ընդամենը ակտիվներ		23,806,561	20,653,922
Կապիտալ և պարտավորություններ			
Կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	13	7,200,000	7,200,000
Պահուստային հիմնադրամ	14	7,000	7,000
Զբաղիչված շահույթ	15	5,205,060	1,674,313
<i>Ընդամենը կապիտալ</i>	15	<u>12,412,060</u>	<u>8,881,313</u>
Պարտավորություններ			
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	16	1,475,892	820,074
Ֆինանսական վարձակալություն		3,174	4,433
Պահուստներ	17	14,560	1,472
<i>Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>		<u>1,493,626</u>	<u>825,979</u>
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	16	8,714,541	10,042,314
Ֆինանսական վարձակալություն		2,657	1,084
Կրեդիտորական պարտքեր	9	466,403	298,018
Ստացված կանխավճարներ	9	698,793	588,833
Արձակուրդային վճարների պահուստ	18	18,481	16,381
<i>Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ</i>		<u>9,900,875</u>	<u>10,946,630</u>
Ընդամենը պարտավորություններ		11,394,501	11,772,609
Ընդամենը կապիտալ և պարտավորություններ		23,806,561	20,653,922

Կից ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Տնօրեն
Գ. Նիկողոսյան

19 հունվարի, 2023թ.

Կ. Տ.

Գլխավոր հաշվապահ
Ա. Վարդանյան

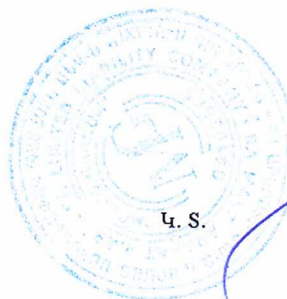
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	Ծանոթագր.	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հասույթ	19	29,041,993	18,969,807
Վաճառքի ինքնարժեք	20	(23,401,252)	(15,899,128)
Համախառն շահույթ		5,640,741	3,070,679
Այլ եկամուտներ	21	3,748,634	1,417,330
Իրացման ծախսեր	22	(1,358,893)	(449,476)
Վարչական ծախսեր	23	(614,402)	(489,027)
Այլ ծախսեր	24	(2,762,663)	(1,818,500)
Գործառնական շահույթ / (վնաս)		4,653,417	1,731,006
Ֆինանսական եկամուտներ	25	49,881	1,523
Ֆինանսական ծախսեր	26	(643,149)	(507,388)
Ֆինանսական գործունեության արդյունք		(593,268)	(505,865)
Շահույթ նախքան հարկումը		4,060,149	1,225,141
Շահութահարկ		(529,402)	(283,831)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		3,530,747	941,310

Կից ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Տնօրեն
Գ. Նիկողոսյան

19 հունվարի, 2023թ.

Գլխավոր հաշվապահ
Ա. Վարդանյան

Կ. Տ.

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

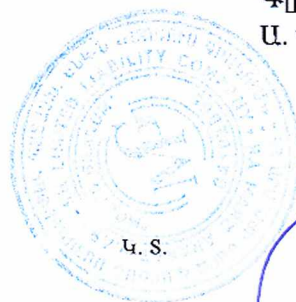
(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	Կանոնադրական կապիտալ	Չբաշխված շահույթ	Պահուստային հիմնադրամ	Ընդամենը
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,200,000	2,388,003	7,000	9,595,003
Ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	941,310	-	941,310
Չբաշխված շահույթից կանոնադիր կապիտալի համալրում	-	-	-	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	(1,655,000)	-	(1,655,000)
2021թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ	7,200,000	1,674,313	7,000	8,881,313
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,200,000	1,674,313	7,000	8,881,313
Ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	3,530,747	-	3,530,747
Չբաշխված շահույթից կանոնադիր կապիտալի համալրում	-	-	-	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-
2022թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ	7,200,000	5,205,060	7,000	12,412,060

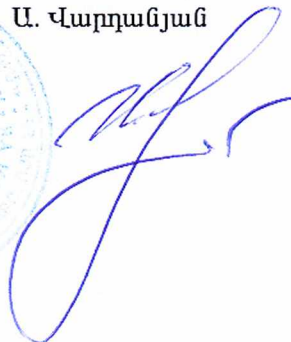
Կից ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Տնօրեն
Գ. Նիկողոսյան

19 հունվարի, 2023թ.

Գլխավոր հաշվապահ
Ա. Վարդանյան

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	Ծանոթագր.	2022 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Սկզբնական մնացորդ	12	390,507	352,154
Գործառնական գործունեություն			
<i>Մուտքեր գործառնական գործունեությունից</i>			
Մուտքեր արտադրանքի և ապրանքների վաճառքից		31,312,946	22,197,743
Այլ մուտքեր		29,747	3,432
<i>Ընդամենը մուտքեր գործառնական գործունեությունից</i>		<u>31,342,693</u>	<u>22,201,175</u>
<i>Ելքեր գործառնական գործունեությունից</i>			
Չեղբերված ապրանքների ու նյութերի դիմաց		21,384,105	17,373,681
Ստացված աշխատանքների ու ծառայությունների դիմաց		3,143,517	790,865
Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարումներ		1,318,768	1,055,650
Հարկեր և այլ պարտադիր վճարներ		4,749,758	3,995,575
Այլ ելքեր		126,170	93,760
<i>Ընդամենը ելքեր գործառնական գործունեությունից</i>		<u>30,722,318</u>	<u>23,309,531</u>
Չուտ հոսքեր գործառնական գործունեությունից		620,375	(1,108,356)
Ներդրումային գործունեություն			
<i>Մուտքեր ներդրումային գործունեությունից</i>			
Հիմնական միջոցների իրացում		-	16,284
<i>Ընդամենը մուտքեր ներդրումային գործունեությունից</i>		<u>-</u>	<u>16,284</u>
<i>Ելքեր ներդրումային գործունեությունից</i>			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		89,647	98,854
Ելքեր ներդրումային այլ գործունեությունից		1,050,576	77,477
<i>Ընդամենը ելքեր ներդրումային գործունեությունից</i>		<u>1,140,223</u>	<u>176,331</u>
Չուտ հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		(1,140,223)	(160,047)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

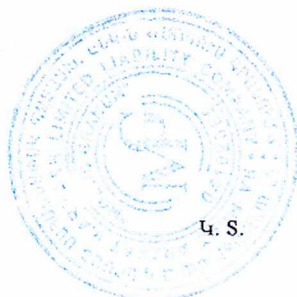
(Շարունակություն)

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	Ծանոթագր.	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ֆինանսական գործունեություն			
<i>Մուտքեր ֆինանսական գործունեությունից</i>			
Վարկերի և փոխառությունների ստացում		20,081,741	18,634,928
Մուտքեր ֆինանսական այլ գործունեությունից		-	-
<i>Ընդամենը մուտքեր ֆինանսական գործունեությունից</i>		<u>20,081,741</u>	<u>18,634,928</u>
<i>Ելքեր ֆինանսական գործունեությունից</i>			
Վարկերի և փոխառությունների մարում		19,187,958	15,265,033
Տոկոսների վճարում		505,390	378,418
Ելքեր ֆինանսական այլ գործունեությունից		-	1,655,000
<i>Ընդամենը ելքեր ֆինանսական գործունեությունից</i>		<u>19,693,348</u>	<u>17,298,451</u>
Չուտ հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		388,393	1,336,477
Դրամական միջոցների փոփոխություն		(131,455)	68,074
Արտարժույթային միջոցների փոխարժեքային տարբերության արդյունք		194,363	(29,721)
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	12	453,415	390,507

Կից ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Տնօրեն
Գ. Նիկողոսյան

19 հունվարի, 2023թ.

Գլխավոր հաշվապահ
Ա. Վարդանյան

Ֆինանսական Հաշվետվություններին Կից Ծանոթագրություններ

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

1.1 Իրավական կարգավիճակը

«Մոդուս Գրանում» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (այսուհետև՝ Բիզնես) հանդիսանում է «Մանանա Գրեյն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության իրավահաջորդը, որը գրանցված է ՀՀ Իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կողմից 19.09.1994 թ.:

16.12.2016 թ-ին կայացած մասնակիցների արտահերթ ընդհանուր ժողովում որոշվել է իրականացնել Կազմակերպության վերակազմակերպում՝ առանձնացման ճանապարհով ստեղծել նոր ընկերություն:

Կանոնադրության վերջին փոփոխությունը գրանցված է 31.07.2020թ-ին:

Կազմակերպության միակ մասնակիցը Գ. Նիկողոսյանն է, 100% բաժնեմասով:

Կազմակերպության տնօրենն է Գ. Նիկողոսյանը:

Կազմակերպության հասցեն

0624 ՀՀ, Արարատի մարզ, գ. Արմաշ, Հայրիյան փ. թիվ 2:

Կազմակերպության կանոնադիր կապիտալը և մասնակիցները.

31.12.2019 թ-ի դրությամբ Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը եղել է 6,262,000,000 /վեց միլիարդ երկու հարյուր վաթսուներկու միլիոն/ դրամ: 31.12.2020 թ-ի դրությամբ այն փոփոխվել է և կազմել՝ 7,200,000 /յոթ միլիարդ երկու հարյուր միլիոն/ դրամ:

Կազմակերպության գործունեության առարկան.

- ✓ հացահատիկային կուլտուրաների ՀՀ ներկրում, մշակում և վաճառք,
- ✓ հանքի շահագործում և շինարարական քարի արտադրություն,
- ✓ պարենային և ոչ պարենային ապրանքների առևտուր:

1.2 Արտաքին միջավայրը և Բիզնեսի գործունեությունը

Բիզնեսը իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում և նրա գործունեության վրա ուղղակի ազդեցություն ունեն Հայաստանի տնտեսական վիճակը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշները: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, կարող է լրացուցիչ բարդություններ ստեղծել Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Ինչպես դիտվել է նախկինում, փաստացի կամ թվացյալ ֆինանսական խնդիրները կամ ներդրումների հետ կապված հնարավոր ռիսկերը հաճախ բացասական ազդեցություն են ունենում Հայաստանի ներդրումային միջավայրի և նրա տնտեսության ընդհանուր վիճակի վրա: Բիզնեսի ակտիվների վրա բացասական ազդեցություն կարող են ունենալ ընդհանուր տնտեսական վիճակը, արժեթղթերի շուկայի ձևավորված չլինելը, օրենսդրական և աշխարհաքաղաքական փոփոխությունները, որոնք բոլորն էլ ունեն ակտիվների գնահատման, տոկոսադրույքների, ներդրողների ընդհանուր տրամադրվածության և որոշումների կայացման վրա ուղղակի ազդեցություն: Այս ամենը դուրս է Բիզնեսի վերահսկողությունից:

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ ակտիվ փուլում է գտնվում Ռուս-Ուկրաինական հակամարտությունը: Արդեն պարզ է որ այն մեծ ազդեցություն կունենա ոչ միայն տարածաշրջանի այլ ամբողջ աշխարհի վրա: Այն չի շրջանցի նաև Հայաստանը:

Ռուսաստանի Դաշնության նկատմամբ միջազգային պատժամիջոցներն ու սահմանափակումները կարող են պատճառ հանդիսանալ ՀՀ-ում գործող կազմակերպության գործունեության խաթարման համար, եթե նրա բաժնետերերի, մասնակիցների, կամ գործընկերների նկատմամբ կիրառվեն այդ պատժամիջոցները:

Ռուսաստանում կամ Ուկրաինայում գործող ընկերությունների հետ ակտիվ գործառնական, տնտեսական և առևտրային կապեր ունեցող կազմակերպությունները պետք է հաշվի առնեն ներքոնշյալ հնարավոր ռիսկերը.

- առևտրական ու տնտեսական գործունեության սահմանափակումներ,
- մատակարարումների ընդհատում,
- ակտիվների արժեզրկում,
- իրական արժեքի որոշում,
- լրացուցիչ ֆինանսավորում ձեռք բերելու հետ կապված դժվարություններ և այլն:

Հայաստանի Հանրապետությունում ապագա տնտեսական զարգացման հիմնական ուղղության վրա իրավական, կանոնակարգման և քաղաքական զարգացման հետ միասին զգալիորեն ազդում են կառավարության կողմից ընդունված հարկաբյուջետային և դրամավարկային քաղաքականությունները: Դեկլարությունը հնարավորություն չունի կանխատեսել բոլոր ապագա զարգացումները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ տնտեսության վրա: Հետևաբար չի կարող կանխատեսել նաև դրանց հետևանքային ազդեցությունը Բիզնեսի զուտ ակտիվների արժեքի փոփոխության վրա: Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները արտացոլում են ընթացիկ գործառնական և բիզնես միջավայրի ազդեցությունը Բիզնեսի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների վրա: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկլարության գնահատումներից:

Տես նաև ծանոթագրություն 29:

2. Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (այսուհետ նաև ՀՀՄՍԽ) և Մեկնաբանման կոմիտեի (այսուհետ նաև ՄԿ) կողմից հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ նաև ՖՀՄՍ) համաձայն:

Բիզնեսի ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի համաձայն ներկայացնելու նպատակով ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում ներկայացվել են լրացուցիչ բացահայտումներ:

2.2 Ճանաչման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության սկզբունքի հիման վրա, որը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում բնականոն գործունեության ընթացքում, և որ հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում գործունեությունը դադարեցնելու կամ էական կրճատելու մտադրություն կամ անհրաժեշտություն չկա: Հաշվետվությունների պատրաստման համար կիրառվել է սկզբնական արժեքի սկզբունքը, բացառությամբ այն դեպքերի, որոնց մասին նշված է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է Բիզնեսի՝ 2022թ-ի դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (համեմատական ամենավաղ տեղեկատվություն) ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս:

Բիզնեսը իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը ՖՀՄՍ-ի համաձայն պատրաստելիս կիրառել է հետևյալ մոտեցումները.

- ✓ չի ճանաչել հոդվածները որպես ակտիվ կամ պարտավորություն, եթե ՖՀՄՍ-ով թույլ չի տրվում այդպիսի ճանաչում,
- ✓ ճանաչել է այն ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնց ճանաչումը պահանջվում է ՖՀՄՍ-ով,
- ✓ ՖՀՄՍ-ն կիրառվել է բոլոր ճանաչված ակտիվները և պարտավորությունները չափելիս:

2.3 Ղեկավարության գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ-ների և ՀՀ հաշվապահական հաշվառման օրենսդրության պահանջով ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում Բիզնեսի ղեկավարությունը կատարում է գնահատումներ, կանխատեսումներ և ենթադրություններ ապագա ժամանակաշրջանների վերաբերյալ: Այդ դատողությունները կիրառվում են ֆինանսական հաշվետվությունների ակտիվների ու պարտավորությունների չափման ժամանակ: Գնահատումներն ու դատողությունները մշտապես վերանայվում են՝ հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպես նաև ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ ողջամիտ ակնկալիքների վրա: Այդուհանդերձ, փաստացի փորձը կարող է տարբերվել կատարված գնահատումներից և ենթադրություններից:

Ստորև ներկայացված են այն գնահատումները և ենթադրությունները, որոնք պարունակում են զգալի ռիսկ, քանի որ հաջորդ ֆինանսական տարում կարող են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտումների պատճառ հանդիսանալ:

Գնահատումներ և ենթադրություններ՝ իրական արժեքի չափում

Մի շարք ակտիվներ և պարտավորություններ պահանջվում է չափել իրական արժեքով, կամ բացահայտել դրանց իրական արժեքը ֆինանսական հաշվետվություններում:

Բիզնեսի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար հնարավորինս օգտագործվում են շուկայական տվյալներ: Իրական արժեքի չափման համար օգտագործվող ելակետային տվյալները դասակարգվում են ըստ տարբեր մակարդակների՝ կախված նրանից, թե որքանով են գնահատման մեթոդի մեջ օգտագործվող տվյալները դիտելի:

1. Նույնական ակտիվի կամ պարտավորության համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճշգրտված);
2. Ուղղակի կամ անուղղակի դիտելի ելակետային տվյալներ՝ բացառությամբ 1. կետում ներառվող գնանշվող գներից;
3. Ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ՝ շուկայական տվյալների վրա չհիմնված:

Ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգումը հիմնվում է ամենացածր արժեքի ելակետային տվյալների վրա, որոնք ունեն զգալի ազդեցություն իրական արժեքի չափման գործում: Հաշվապահական գնահատումների արդյունքները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք տեղի են ունենում:

2.4 Գործառնական և հաշվետվությունների ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետությունում գործառնական արժույթը ՀՀ դրամն է, որն էլ հանդիսանում է Բիզնեսի գործառնական արժույթը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով: Դեկլարության համոզմամբ՝ այն լավագույնս է արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձություններն ու գործարքների տնտեսական էությունը և ամենահարմարն է Բիզնեսի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար:

ՀՀ դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.5 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում

Բիզնեսը որոշել է պատրաստել համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին մեկ հաշվետվություն՝ ենթագումարներով երկու առանձին հաշվետվությունների (ֆինանսական արդյունքների մասին առանձին հաշվետվություն, որին հետևում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն) փոխարեն:

2.6 Նոր և վերանայված ՖՀՄՍ ստանդարտներ, որոնք կիրառելի են ընթացիկ տարվա համար

Բիզնեսը ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և արդեն ուժի մեջ մտած նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարկվել են ՀՀՄՍԽ-ի ՄԿ-ի կողմից: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ ՀՀՄՍԽ կողմից գործող ստանդարտների վերաբերյալ թողարկված, սակայն դեռևս չգործող որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ նախօրոք չեն ներդրվել Բիզնեսի կողմից: Որոշ այլ նոր թողարկված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ գործում են, սակայն չի ակնկալվում, որ դրանք Բիզնեսի

Ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական ազդեցություն կունենան: Բիզնեսի ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ ապագա բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Բիզնեսի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում՝ սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը

3.1 Ներդրումներ ստացացված կազմակերպություններում

Աստացացված կազմակերպություններում ներդրումներից (եթե կան այդպիսիք) շահաբաժինների եկամուտը ճանաչվում է, երբ հաստատվում է Բիզնեսի՝ վճարումներ ստանալու իրավունքը: Նման դեպքերում ճանաչված եկամուտը պետք է ներառվի այլ եկամուտներում:

3.2 Հասույթի ճանաչումը

Ապրանքների վաճառքից հասույթը ճանաչվում է, երբ դրանք ֆիզիկապես հանձնվում են գնորդին իրենց սեփականության իրավունքի փոխանցմամբ:

Ծառայությունների մատուցումից հասույթը ճանաչվում է, երբ դրանց կատարումն իրականացված է, արդյունքները փոխանցված են պատվիրատուին, և կողմերը ստորագրել են դրանց վերաբերյալ փոխադարձ հաշվարկային փաստաթղթերը:

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք իրական արժեքով՝ գտված գեղչերից և իրացման հետ կապված հարկերից:

Ապրանքի վաճառքից ստացված հասույթը ճանաչվում է, երբ բավարարվում են հետևյալ պայմանները՝

- Բիզնեսը գնորդին է փոխանցել կատարված աշխատանքների հետ կապված ռիսկերի և փոխհատուցումների մեծ մասը,
- Բիզնեսը չի պահպանում կառավարման այն չափի մասնակցություն, որը բխում է սեփականության իրավունքից,
- հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը,
- հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն Բիզնես,
- հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի հետ կապված կատարված կամ կատարվելիք ծախսերը:

3.3 Փոխառության ծախսեր

Փոխառության բոլոր ծախսերը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, որի ընթացքում տեղի են ունեցել այդ ծախսերը, եթե դրանք չեն վերագրվում որակավորվող ակտիվներին:

3.4 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը ու արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման կամ կառուցման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, որոնք ենթակա չեն վերադարձման, և այդ հիմնական միջոցին ուղղակիորեն վերագրվող այլ ծախսումները:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի ու ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

Եթե կա որևէ հայտանիշ, որ տեղի է ունեցել ակտիվի մաշվածության դրույքաչափի, օգտակար ծառայության կամ մնացորդային արժեքի էական փոփոխություն, ապա տվյալ ակտիվի մաշվածությունը վերանայվում է այնպես, որ ապագայում ճիշտ արտացոլի նոր ակնկալիքները:

Ըստ դասերի՝ հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները 2021 և 2022 ֆինանսական տարիների համար եղել են.

Շենքեր	-	20-30 տարի
Սարքավորումներ	-	5-10 տարի
Գրասենյակային գույք	-	5-10 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	-	5-10 տարի

Հողամասերի նկատմամբ մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Հիմնական միջոցի վրա կատարված ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են այդ հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները՝ ներառյալ վերանորոգման ու պահպանման, ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում դրանց կատարման ժամանակաշրջանում: Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ վերանորոգման ծախսերը կապիտալացվում են և հիմնական միջոցների կազմում ներկայացվում են առանձին դասով: Դրանց նկատմամբ հաշվարկվում է մաշվածություն, օգտակար ծառայության ժամկետ է հանդիսանում վարձակալության ժամկետը:

3.5 Ներդրումային գույք

Ակտիվը՝ հողը կամ շենքը, որը պահվում է սեփականատիրոջ մոտ կամ ֆինանսական վարձակալության դեպքում՝ վարձակալի մոտ, ճանաչվում է որպես ներդրումային գույք՝ վարձակալությունից եկամուտ վաստակելու կամ դրա արժեքի աճի կամ էլ միաժամանակ այդ երկու նպատակներով:

Ներդրումային գույքն առաջացնում է դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք մեծապես անկախ են կազմակերպության կողմից պահվող այլ ակտիվներից:

Բիզնեսի ներդրումային գույքը (բացառությամբ այն գույքի, որը համապատասխանում է վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու չափանիշին) պետք է չափվի ինքնարժեքով (սկզբնական արժեքով): Գնված ներդրումային գույքի ինքնարժեքը ներառում է դրա գնման գինը և ուղղակիորեն վերագրելի ցանկացած ծախսում:

Ներդրումային գույքի (բացառությամբ այն գույքի, որը համապատասխանում է վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու չափանիշին) մաշվածությունը պետք է ճանաչվի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը:

Ներդրումային գույքի օգտակար ծառայության ժամկետը համընկնում է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի հետ:

3.6 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները սահմանվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Դրանք ամորտիզացվում են իրենց օգտակար ծառայության ընթացքում: Եթե կա որևէ հայտանիշ, որ տեղի է ունեցել ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացիայի դրույթաչափի, օգտակար ծառայության կամ մնացորդային արժեքի էական փոփոխություն, ապա ամորտիզացիան պետք է վերանայվի այնպես, որ արտացոլի նոր ակնկալիքները:

Ըստ դասերի՝ ոչ նյութական ակտիվների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները 2021 Ֆինանսական տարվա համար եղել են.

Համակարգչային ծրագրեր	- 1-5 տարի
Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	- 1-10 տարի

3.7 Ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բիզնեսի հիմնական միջոցները, ներդրումային գույքը և ոչ նյութական ակտիվները վերանայվում են՝ պարզելու, թե կա արդյոք որևէ հայտանիշ, որ տվյալ ակտիվները կրել են արժեզրկումից կորուստներ: Եթե առկա է հնարավոր արժեզրկման որևէ հայտանիշ, ապա արժեզրկվող ակտիվի (կամ կից ակտիվների խմբի) փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է և համեմատվում հաշվեկշռային արժեքի հետ: Եթե գնահատված փոխհատուցվող գումարն ավելի ցածր է հաշվեկշռային արժեքից, ապա հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև գնահատված փոխհատուցվող գումար, իսկ արժեզրկումից կորուստն անմիջապես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Նույն կերպ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պաշարները գնահատվում են՝ պաշարների յուրաքանչյուր հոդվածի (կամ համանման հոդվածների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը դրա վաճառքի գնի, հանած համալրման և վաճառքի ծախսումները, հետ համեմատելով: Եթե պաշարների որևէ հոդված (կամ համանման հոդվածների խումբ) արժեզրկվել է, ապա հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև վաճառքի գին՝ հանած համալրման ու վաճառքի ծախսումները, իսկ արժեզրկումից կորուստն անմիջապես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե արժեզրկումից կորուստը համապատասխանաբար հակադարձվում է, ապա ակտիվի (կամ կից ակտիվների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը ավելացվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարի վերանայված, գնահատված արժեքը (պաշարների դեպքում՝ վաճառքի գին՝ հանած համալրման և վաճառքի ծախսումները), բայց այնպես, որ ավելացված արժեքը չգերազանցի այն գումարը, որը սահմանված կլիներ, եթե ակտիվի (կից ակտիվների խմբի) արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ նախորդ տարիների համար: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

3.8 Վարձակալություններ

Բիզնեսը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» ստանդարտը 2019թ-ի հունվարի 1-ից: ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի կիրառման մասով օգտագործվել է փոփոխված հետընթաց մոտեցումը, համաձայն որի ստանդարտը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում՝ 2019թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ:

Նախկինում Բիզնեսը պայմանագրի սկզբում որոշում էր, թե արդյոք համաձայնությունը հանդիսանում էր վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում էր վարձակալություն՝ ՖՀՄՍԿ Մեկնաբանություն 4-ի՝ «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում» համաձայն: ՖՀՄՍ 16 ստանդարտին անցմամբ պայմանագրի սկզբում Բիզնեսը գնահատում է, արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն այն դեպքերում, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման և հսկողության իրավունքը: Որպես վերոնշյալ գնահատման հիմք Բիզնեսը օգտագործում է ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի վարձակալության սահմանումը:

ՖՀՄՍ 16 ստանդարտին անցնելիս Բիզնեսը օգտվել է գործնական բնույթի պարզեցումից, որը թույլ է տալիս չվերանայել վարձակալության գործարքների բացահայտման համար նախկինում իրականացրած գնահատման արդյունքները: Այդ իսկ պատճառով ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի վարձակալության սահմանումը կիրառվել է միայն այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք կնքվել կամ փոփոխվել են 2019թ-ի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո:

Նախկինում Բիզնեսը վարձակալությունը դասակարգվում էր որպես ֆինանսական բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխանցվում էին վարձակալված ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Մնացած բոլոր վարձակալությունները դասակարգվում էին որպես գործառնական վարձակալություն: Ֆինանսական վարձակալությամբ պահվող ակտիվների նկատմամբ իրավունքները ճանաչվում էին որպես ակտիվներ՝ վարձակալված գույքի իրական արժեքին հավասար գումարով (կամ եթե ավելի ցածր էր, նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքով)՝ վարձակալության սկզբի դրությամբ: Վարձատուի նկատմամբ ունեցած համապատասխան ֆինանսական պարտավորությունը ներառվում էր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ՝ որպես ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություն: Վարձավճարները հավասարապես բաշխվում էին ֆինանսական վճարի և չվճարված պարտավորության նվազեցման միջև այնպես, որ ստացվեր հաստատուն տոկոսադրույք ժամանակաշրջանի պարտավորության մնացորդի նկատմամբ: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վճարվելիք վարձավճարները հաշվվում էին շահույթում կամ վնասում՝ վարձակալության տևողության նկատմամբ՝ գծային հիմունքով:

ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի պահանջների համաձայն Բիզնեսը իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ որպես առանձին հոդված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ: Վարձակալության պայմանագրերի գծով պարտավորությունների հաշվեկշռային արտացոլումը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ վարձակալության գծով մնացած վարձավճարների ներկա արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ զեղչված Բիզնեսի կողմից գնահատված լրացուցիչ փոխառության դրույքով՝ 10% (գնահատման հիմքում ընկած են տարբեր արտաքին ֆինանսավորման աղբյուրներից առաջարկվող տոկոսադրույքները՝ կատարելով ճշգրտումներ և միջինացում): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, այն գումարով, որը հավասար է վարձակալության գծով պարտավորությանը՝ ճշգրտված վարձակալության գծով կատարված կանխավճարներով կամ հաշվեգրված վարձավճարներով: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության ժամկետը ընդունելով որպես օգտակար ծառայության ժամկետ:

ՖՀՄՍ 16 ստանդարտով սահմանված գործնական բնույթի պարզեցումներ կիրառելու հնարավորությունը իրացնելով՝ Բիզնեսը չի ճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ այն վարձակալությունների համար, որոնց ժամկետը կազմում է մինչև 12 ամիս, կամ վարձակալության հիմքում ընկած ակտիվը փոքրարժեք է: Այս վարձակալությունների հետ կապված վարձավճարների գծով ծախսերը Բիզնեսը ճանաչում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի 18-րդ կետի համաձայն՝ Բիզնեսը պետք է որոշի վարձակալության ժամկետը, որպես վարձակալության չեղյալ չհամարվող ժամանակաշրջան՝ հաշվի առնելով վարձակալության երկարաժամկետ կամ վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնների առկայությունը: ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի «Բ» հավելվածի կիրառման ուղեցույցի Բ34 կետի համաձայն՝ «Վարձակալության ժամկետը որոշելիս և վարձակալության չեղյալ չհամարվող ժամկետի տևողությունը գնահատելիս՝ Բիզնեսը պետք է կիրառի պայմանագրի պայմանները և որոշի այն ժամանակաշրջանը, որի ընթացքում պայմանագիրն ուժի մեջ է: Վարձակալությունը այլևս պարտադիր կատարման ուժ չունի, երբ վարձակալը և վարձատուն յուրաքանչյուրն իր հերթին ունի վարձակալությունը դադարեցնելու իրավունք առանց մեկ այլ կողմի թույլտվության՝ ոչ ավելի քան ոչ նշանակալի տուգանքի կիրառմամբ»: ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի «Բ» հավելվածի կիրառման ուղեցույցի Բ35 կետի համաձայն՝ «Եթե միայն վարձատուն ունի վարձակալությունը դադարեցնելու իրավունք, վարձակալության չեղյալ չհամարվող ժամկետը ներառում է այն ժամանակաշրջանը, որն ընդգրկվում է վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնը»:

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» ստանդարտին անցումը նշանակալի ազդեցություն չունի Բիզնեսի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բիզնեսի կնքած բոլոր վարձակալության պայմանագրերում ամրագրված է վարձատուի կողմից առավելագույնը 3 ամիս ժամկետում պայմանագիրը միակողմանի լուծելու իրավունք, ինչի արդյունքում, Բիզնեսի ղեկավարության գնահատմամբ, այն չունի 12 ամսվանից ավել ժամկետով վարձակալության իրավունքով օգտագործվող ակտիվներ:

3.9 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների սկզբնական արժեքը ներառում է պաշարների ձեռքբերման և արտադրման ծախսերը, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին ու գտնվելու վայր հասցնելու հետ կապված ծախսերը: Անավարտ և պատրաստի արտադրանքի դեպքում սկզբնական արժեքը ներառում է նաև արտադրական վերադիր ծախսեր:

Իրացման գուտ արժեքը վաճառքի ենթադրվող գինն է՝ հանած համալրման (վերանորոգման) և վաճառքի կազմակերպման համար անհրաժեշտ ծախսումները: Իրացման գուտ արժեքի գնահատումները հիմնվում են պաշարների իրացումից սպասվելիք գումարի՝ գնահատման պահին հասանելի առավել արժանահավատ վկայության վրա: Այդ գնահատումները կատարելիս հաշվի են առնվում այդ ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տեղի ունեցած դեպքերի հետ ուղղակիորեն կապված գների կամ ծախսումների տատանումները այնքանով, որքանով նման դեպքերը հաստատում են ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ առկա պայմանները:

Յուրաքանչյուր հաջորդող ժամանակաշրջանում կատարվում է իրացման գուտ արժեքի

նոր գնահատում: Երբ պաշարների ինքնարժեքի՝ մինչև իրացման գուտ արժեք իջեցման նախկին հանգամանքներն այլևս գոյություն չունեն, կամ երբ տնտեսական իրավիճակի փոփոխության արդյունքում առկա է հստակ վկայություն իրացման գուտ արժեքի բարձրացման վերաբերյալ, իջեցված գումարը հակադարձվում է այնպես, որ նոր հաշվեկշռային արժեքը հանդիսանա ինքնարժեքից և վերանայված իրացման գուտ արժեքից նվազագույնը (այսինքն՝ հակադարձումը սահմանափակված է սկզբնապես իջեցված գումարով):

Բիզնեսը ճշգրտում է պաշարների արժեքը մինչև վերականգնվող արժեք՝ դանդաղ շրջանառելի և վնասված պաշարների համար ստեղծելով «Ապրանքանյութական պաշարների փչացման և հնացման» պահուստ:

Բիզնեսը պաշարների ինքնարժեքը որոշում է՝ կիրառելով «Առաջինը մուտք - առաջինը ելք (ԱՄԱԵ կամ FIFO)» բանաձևը: ԱՄԱԵ բանաձևով յուրաքանչյուր ապրանքային հոդվածի իրացման ինքնարժեքը որոշվում է համապատասխան ապրանքանյութական պաշարի հոդվածի ձեռքբերման կամ ներստեղծման հաջորդականությամբ՝ սկսած առաջին գործարքից:

3.10 Հետախուզման և գնահատման ակտիվներ

Նախքան իրավունքի ձեռքբերման ծախսեր

Մինչ լիցենզիայի ստանալը կատարված ծախսերը վերաբերում են ծախսերին, որոնք Բիզնեսը կրել է նախքան համապատասխան տարածքն ուսումնասիրելու օրինական իրավունքի ձեռքբերումը: Նման ծախսերը կարող են ներառել հետազոտման տվյալների ձեռքբերման և այդ տվյալների վերլուծման հարակից ծախսերը: Այս ծախսերը ճանաչվում են դրանց առաջանալու ժամանակաշրջանում:

Հետախուզման և գնահատման ծախսումներ

Հետախուզման և գնահատման գործունեությունը ներառում է օգտակար հանածոների որոնում, տեխնիկական իրագործելիության որոշում և որևէ որոշակի հանածոյի առևտրային կենսունակության գնահատում:

Հետախուզման և գնահատման գործունեությունը ներառում է.

- Պատմական հետախուզման տվյալների ուսումնասիրում և վերլուծություն;
- Երկրաբանական ուսումնասիրությունների միջոցով հետախուզման տվյալների հավաքագրում;
- Հետախուզական հորատում և նմուշառում;
- Հանածոների ծավալի և աստիճանի որոշում և ստուգում;
- Փոխադրման և ենթակառուցվածքային պահանջների ուսումնասիրություն;
- Շուկայի և ֆինանսների ուսումնասիրությունների իրականացում:

Հետախուզվող օբյեկտների վրա կատարված հետախուզման իրավունքի համար վճարված լիցենզիայի ծախսումները կապիտալացվում են և ամորտիզացվում են մինչև թույլտվության ժամկետի ավարտը:

Հետախուզման օրինական իրավունք ստանալուց հետո, հետախուզման և գնահատման ծախսումները ճանաչվում են շահույթ կամ վնասում առաջանալու պահին, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բիզնեսը եզրակացնում է, որ ապագա տնտեսական օգուտները ավելի շուտ հնարավոր է, որ կստացվեն, քան՝ ոչ: Այդ ծախսումները ներառում են ուղղակիորեն վերագրելի աշխատակիցների վարձատրության ծախսերը, նյութերի և վառելիքի օգտագործման, հետազոտման, հորատման ծախսումները և կապալառուներին կատարված վճարումները:

Որոշելու համար, թե արդյոք ծախսումները համապատասխանում են կապիտալացման չափանիշներին՝ օգտագործվում են տեղեկատվության տարբեր աղբյուրներ: Ապագա օգուտների հավանականությունը որոշելու համար օգտագործվող տեղեկատվությունը կախված է իրականացված հետախուզման և գնահատման աշխատանքների խորությունից: Հետախուզման և գնահատման ծախսումները, որոնք վերաբերում են այն լիցենզիաներին, որոնցով հանածո դեռ չի ձևավորվել՝ ծախսագրվում են, երբ Բիզնեսը կրում է տվյալ ծախսումները, քանի դեռ նշանակալի գնահատում չի իրականացվում, որպեսզի հաստատվի, որ հանածոյի արդյունահանման տեխնիկական իրագործելիությունը և առևտրային կենսունակությունը ակնհայտ են: Այս փուլում դուրս գրված ծախսումները ներառվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում որպես այլ ծախսեր:

Ձեռնարկատիրական գործունեության համախմբման արդյունքում ձեռքբերված հետախուզման և գնահատման ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, ներառելով ռեսուրսներն և հետախուզման պոտենցիալը, որոնք ենթադրվում է, որ ներկայացնում են ավելի մեծ արժեք, քան հաստատված և հնարավոր պաշարները: Նմանապես, հետախուզման և գնահատման ակտիվների (որոնք չեն ներկայացնում ձեռնարկատիրական գործունեություն) ձեռք բերելու հետ կապված ծախսումները նույնպես կապիտալացվում են: Այդ ակտիվները հետագայում չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեքը կրում:

Առևտրային առումով կենսունակ պաշարների հայտնաբերումից հետո, հետախուզման և գնահատման ակտիվները ստուգվում են արժեքը կամ տեսանկյունից, և դասակարգվում են որպես «Հանքարդյունաբերական ակտիվներ», որը հանդիսանում է «Հիմնական միջոցներ»-ի ենթադաս: Հետախուզման և գնահատման փուլում ամորտիզացիա չի հաշվարկվում:

Հետախուզման և գնահատման ակտիվների արժեքը կրում

Հետախուզման և գնահատման ակտիվները պետք է ստուգվեն արժեքը կամ համար, երբ փաստերն ու հանգամանքները վկայում են, որ հետախուզման և գնահատման ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կարող է գերազանցել իր փոխհատուցվող գումարը: Համաձայն ՖՀՄՍ 6-ի, ներքոհիշյալ մեկ կամ մի քանի փաստերի և հանգամանքների առկայությունը վկայում է, որ Բիզնեսն իր հետախուզման և գնահատման ակտիվների համար պետք է արժեքը կամ ստուգում իրականացնի (խնդրում ենք, որ օգտագործողը հաշվի առնի, որ թվարկումը սպառիչ չէ).

- ✓ Երբ տվյալ ժամանակաշրջանում լրացել է կամ մոտ ապագայում պետք է լրանա այն ժամկետը, որի ընթացքում Բիզնեսը իրավունք ունի հետախուզելու համապատասխան տարածքը, և չի սպասվում, որ այն կերկարաձգվի;
- ✓ Երբ համապատասխան տարածքում օգտակար հանածոների հետագա հետախուզման և գնահատման հիմնական ծախսը ոչ բյուջետավորված է, և ոչ էլ պլանավորված;
- ✓ Երբ համապատասխան տարածքում օգտակար հանածոների հետախուզումը և գնահատումը չի հանգեցրել օգտակար հանածոների՝ առևտրային առումով կենսունակ քանակությունների հայտնաբերմանը, և Բիզնեսը որոշել է այլևս չչարունակել այդ տարածքում նմանատիպ գործունեությունների իրականացումը;
- ✓ Երբ բավականաչափ տվյալներ կան վկայելու, որ, չնայած համապատասխան տարածքում հնարավոր է անցնել օգտակար հանածոների մշակմանը, անհավանական է, որ հետախուզման և գնահատման ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը հաջող մշակման կամ վաճառքի դեպքում ամբողջովին կփոխհատուցվի:

3.11 Ֆինանսական գործիքներ

Ֆինանսական ակտիվները կամ ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Բիզնեսը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ երբ փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվները, բոլոր նշանակալից ռիսկերն ու հատուցումները:

Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվները կամ ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները՝ բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների ու ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք սկզբնապես դասակարգվում են որպես ֆինանսական ակտիվներ ու ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող իրական արժեքով (շահույթի կամ վնասի միջոցով): Ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին սովորաբար գործարքի զինն է (այսինքն՝ վճարված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը): Սակայն, եթե վճարված կամ ստացված հատուցման մի մասը ֆինանսական գործիքի դիմաց չէ, այլ՝ ինչ-որ այլ բանի դիմաց, ապա Բիզնեսը պետք է չափի ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը: Օրինակ՝ անտոկոս երկարաժամկետ տրամադրած փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի իրական արժեքը կարելի է չափել որպես բոլոր ապագա դրամական մուտքերի ներկա արժեք՝ զեղչված համանման պարտքային վարկանիշով համանման գործիքների (համանման՝ արժույթի, ժամկետի, տոկոսադրույթի տեսակի և այլ գործոնների տեսանկյունից) համար շուկայում գերակշռող տոկոսադրույթով (տոկոսադրույթներով):

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ արտացոլվելով զուտ գումարով միայն այն դեպքում, եթե Բիզնեսն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Ֆինանսական ակտիվների ու ֆինանսական պարտավորությունների հետագա չափումը ներկայացված է ստորև:

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների, բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների՝

- ✓ փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր,
- ✓ ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- ✓ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ,
- ✓ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ:

Ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ վերագրվում են տարբեր կատեգորիաների՝ կախված գործիքի բնույթից և նպատակից: Ֆինանսական գործիքի կատեգորիան համապատասխանում է այն սկզբունքին, որով չափվում է տվյալ գործիքը և որը ցույց է տալիս, թե իրական արժեքի փոփոխության արդյունքում ստացվող օգուտներն ու վնասները պետք է ճանաչվեն համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին

հաշվետվությունում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Բիզնեսի ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություններում: Բիզնեսը իր ոչ ընթացիկ ակտիվները՝ բաժնետոմսերը հաշվառում է անվանական արժեքով:

Ընդհանուր առմամբ, Բիզնեսի բոլոր ֆինանսական ակտիվները ճանաչվում են՝ օգտագործելով վերջնահաշվարկի ամսաթվի հաշվառումը: Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման գնահատումն իրականացվում է առնվազն յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական ակտիվների հետ կապված բոլոր ծախսերը և եկամուտները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ համապատասխանաբար «Ֆինանսական ծախս» և «Ֆինանսական եկամուտ» հոդվածներում:

➤ Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Ընթացիկ դեբիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ հանած անհավաքագրելիության պահուստը: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի անհավաքագրելիության պահուստը ստեղծվում է այն ժամանակ, երբ առկա է օբյեկտիվ ապացույց, որ Բիզնեսը սկզբնապես սահմանված ժամկետներում չի կարող հավաքագրել վերադարձման ենթակա բոլոր գումարները: Դեբիտորի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, վճարման հետաձգումը և ժամանակին չվճարումը (365 օրից ավել) ցուցանիշ են այն բանի, որ առևտրային դեբիտորական պարտքն արժեզրկված է: Պահուստի գումարն ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունն է:

Պահուստի մնացորդը ճշգրտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ ծախսի կամ եկամտի ճանաչման միջոցով: Հաճախորդի հաշվի մնացորդից դուրս գրվող ցանկացած գումար նվազեցվում է առկա կասկածելի դեբիտորական պարտքի անհավաքագրելիության պահուստից: Բոլոր դեբիտորական պարտքերը, որոնց հավաքագրումը գնահատվում է որպես անհավանական, դուրս են գրվում:

➤ Մնացորդներ դրամարկղում և բանկում

Դրամական միջոցների մնացորդները ներառում են դրամարկղում կանխիկ միջոցներ, ցպահանջ ավանդներ (բանկային հաշիվների մնացորդներ) և դրամական միջոցների համարժեքներ (կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներ, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ):

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բիզնեսի ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են փոխառությունները, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը՝ ներառյալ ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքով: Բիզնեսի ֆինանսական պարտավորությունները ներկայացված են ծանոթագրություններում:

➤ Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այդ արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է համապարփակ

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

➤ Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերը պարտավորություններ են, որոնք հաշվվում են վճարման սովորական պայմաններով և չեն կրում տոկոսներ: Արտարժույթով առևտրային կրեդիտորական պարտքերը վերաձևակերպվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքը: Արտարժույթի փոխարկումից օգուտները կամ վնասները ներառվում են այլ եկամուտներում կամ այլ ծախսերում:

3.12 Սեփական կապիտալ

Բիզնեսի կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով: Ծահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

3.13 Հարկեր

Բիզնեսը հարկվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված ընդհանուր կարգով:

Ծահուբահարկի գծով ծախսը ներառում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկը:

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է ժամանակահատվածի հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը տարբերվում է «շահույթ մինչև հարկումը» հասկացությունից՝ եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Բիզնեսի ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ էության, ուժի մեջ մտած հարկի դրույքաչափերը:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար,

որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին (բացառությամբ գործարար միավորումների) այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստացվի բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները և ակտիվները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով Բիզնեսը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Նման դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են համապատասխանաբար այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

3.14 Պահուստներ

Պահուստները ճանաչվում են, երբ Բիզնեսը որևէ պարտավորություն է կրում (իրավական կամ փաստացի), որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Բիզնեսից կպահանջվի կատարել պարտականությունը և այդ պարտավորության գումարը արժանահավատորեն կարող է չափվել:

Պահուստում ճանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտավորությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերը և անորոշությունները: Եթե պահուստը չափվում է՝ օգտագործելով ներկա պարտավորության մարման համար գնահատված դրամական հոսքերը, ապա դրա հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է այդ դրամական հոսքերի ներկա արժեքը (այն դեպքերում, եթե ժամանակի մեջ դրամի ազդեցությունն էական է):

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ էության որոշակի է, որ փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Աշխատակիցների չօգտագործված արձակուրդային գումարների չափով ստեղծված պահուստը ճանաչվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ ծախսի կամ եկամտի ճշգրտման միջոցով:

3.15 Արտարժույթ

Արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվել են ՀՀ դրամով՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի (հետագայում՝ ԿԲ) կողմից սահմանված միջին հաշվարկային փոխարժեքները.

Արտարժույթի տեսակ	31.12.2022թ-ի դրությամբ	31.12.2021թ-ի դրությամբ
1 ԱՄՆ դոլար	393.57 ՀՀ դրամ	480.14 ՀՀ դրամ
1 ԵՎԸՌ	420.06 ՀՀ դրամ	542.61 ՀՀ դրամ
1 ՌԴ ռուբլի	5.59 ՀՀ դրամ	6,42 ՀՀ դրամ

Արտարժույթային գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության մեջ որպես այլ եկամուտ կամ ծախս:

3.16 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Բիզնեսը ճշգրտում է իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Բիզնեսը չի ճշգրտում իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած չճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Եթե շահաբաժինները առաջադրվում կամ հայտարարվում են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո, Բիզնեսը չի ճանաչում այդ շահաբաժինները որպես պարտավորություն՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

4. Հիմնական միջոցներ

ՀՀ հազ. դրամներով	Շենքեր	Հողամասեր ¹	Մաքավոր- րումներ	Տնտեսական գրանցվածքային գույք	Տրանսպորտային միջոցներ	Անավարտ հիմնական միջոցներ ¹	Հանրարարուն արերական ակտիվներ	Ընդամենը
	Արժեք							
31 դեկտեմբեր 2021	3,213,009	89,586	6,446,031	45,510	2,059,718	11,977	9,500	11,875,331
Ավելացումներ	8,645	-	238,959	10,721	154,769	90,140	25,985	529,219
Պակասեցումներ	-	-	79,220	8,858	1,900	-	12,993	102,971
31 դեկտեմբեր 2022	3,221,654	89,586	6,605,770	47,373	2,212,587	102,117	22,492	12,301,579
	Կուտակված մաշվածք							
31 դեկտեմբեր 2021	1,063,927	-	4,828,389	37,013	1,273,495	-	1,241	7,204,065
Տարվա հատկացումներ	153,449	-	410,252	3,559	248,359	12,993	471	829,083
Պակասեցումներ	-	-	922	-	-	-	2	924
31 դեկտեմբեր 2022	1,217,376	-	5,237,719	40,572	1,521,854	12,993	1,710	8,032,224
	Հաշվեկշռային արժեք							
31 դեկտեմբեր 2021	2,149,082	89,586	1,617,642	8,497	786,223	11,977	8,259	4,671,266
31 դեկտեմբեր 2022	2,004,278	89,586	1,368,051	6,801	690,733	89,124	20,782	4,269,355

¹ Հողամասերի և անավարտ հիմնական միջոցների նկատմամբ Բիզնեսը մաշվածք չի հաշվարկում:

5. Ոչ նյութական ակտիվներ

ՀՀ հազ. դրամներով	Լիցենզիաներ	Համակարգչային ծրագրեր	Ընդամենը
Արժեք			
31 դեկտեմբերի 2021	1,685	21,868	23,553
Ավելացումներ	-	-	-
Պակասեցումներ	-	-	-
31 դեկտեմբերի 2022	1,685	21,868	23,553
Կուտակված մաշվածք			
31 դեկտեմբերի 2021	1,685	20,457	22,142
Տարվա հատկացումներ	-	312	312
Պակասեցումներ	-	-	-
31 դեկտեմբերի 2022	1,685	20,769	22,454
Կուտակված մաշվածք			
31 դեկտեմբերի 2021	-	1,411	1,411
31 դեկտեմբերի 2022	-	1,099	1,099
Կուտակված մաշվածք			

6. Պաշարներ

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)

2022թ. դեկտեմբերի
31-ի դրությամբ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի
դրությամբ

Ոչ ընթացիկ պաշարներ - հանքաքարի պաշարներ ¹	19,333	8,244
Ընթացիկ պաշարներ		
Հումք-նյութեր ²	10,904,782	7,226,087
Արտադրանք	1,677,998	1,641,265
Ապրանքներ	50,257	92,293
Ընդամենը ընթացիկ պաշարներ	12,633,037	8,959,645

¹ Ոչ ընթացիկ պաշարները՝ հանքաքարի պաշարներ են, որոնք ունեն ցածր որակական հատկություններ և պահուստավորվում են հետագայում այլ նպատակներով օգտագործելու համար:

² Բիզնեսը իր հումք-նյութերի մնացորդը զեղչել է ապրանքանյութական պաշարների հնացման ու փչացման պահուստի չափով (Տես ծանոթագրություն 11):

7. Ներդրումներ փոխառություններում

Բիզնեսը 15.09.2021թ-ին երեք տարի ժամկետով, յոթ տոկոս տարեկան տոկոսադրույքով, 160,000 ԱՄՆ դոլարի չափով փոխառություն է տրամադրել «Մանանա Գրեյն» ՍՊԸ-ին: 31.12.2022թ-ի դրությամբ փոխառության մնացորդը ներառյալ կուտակված տոկոսները կազմել է 116,074 հազ. դրամ, որը համարժեք է 294,924 ԱՄՆ դոլարի: Նաև՝ 2022թ-ին 253,665,137 ՌԴ ռուբլու չափով փոխառություն է տրամադրել «Մանանա Գրեյն» ՍՊԸ-ին: 31.12.2022թ-ի դրությամբ փոխառության մնացորդը ներառյալ կուտակված տոկոսները կազմել է 855,410 հազ. դրամ, որը համարժեք է 153,025,200 ՌԴ ռուբլու:

8. Հետաձգված հարկային ակտիվներ

Բիզնեսի հետաձգված հարկային ակտիվները աշխատակիցների չօգտագործած արձակուրդային վճարների պահուստին հատկացումների կատարման հետևանքով առաջացած նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններն են՝ 3,277 հազ. դրամ: 31.12.2021թ-ի դրությամբ Կազմակերպության հետաձգված հարկային ակտիվները կազմել են 32,453 հազ. դրամ:

9. Դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքեր և կանխավճարներ

9.1 Դեբիտորական պարտքեր և տրված կանխավճարներ

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<u>Դեբիտորական պարտքեր</u>		
Իրացված արտադրանքի գծով ¹	4,211,448	2,798,857
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեին	246,051	4,038
Այլ դեբիտորական պարտքեր	10,266	4,373
Ընդամենը դեբիտորական պարտքեր	4,467,765	2,807,268
<u>Տրված կանխավճարներ</u>	987,796	3,704,957

¹ Իրացված արտադրանքի և ապրանքների գծով դեբիտորական պարտքերը գեղջված են առևտրային դեբիտորական պարտքերի անհավաքագրելիության պահուստի չափով (տես ծանոթագրություն 10):

9.2 Կրեդիտորական պարտքեր և ստացված կանխավճարներ

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<u>Կրեդիտորական պարտքեր</u>		
Գնումների գծով	127,779	97,460
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին	338,624	200,558
Ընդամենը կրեդիտորական պարտքեր	466,403	298,018
<u>Ստացված կանխավճարներ</u>	698,793	588,833

10. Դեբիտորական պարտքերի անհավաքագրելիության պահուստ

31.12.2021թ-ի դրությամբ Բիզնեսը ունեցել է 479,781 հազ. դրամ դեբիտորական պարտքերի անհավաքագրելիության պահուստ: 2022թ-ին գնահատելով անհավաքագրելիության ռիսկերը նոր մասհանումներ չեն կատարվել, որի արդյունքում 31.12.2022թ-ի դրությամբ պահուստի չափը մնացել է անփոփոխ:

11. Ապրանքանյութական պաշարների հնացման ու փչացման պահուստ

31.12.2021թ-ի դրությամբ Բիզնեսը ունեցել է 3,400 հազ. դրամ ապրանքանյութական պաշարների՝ հումք-նյութերի հնացման ու փչացման պահուստ, որի չափը 2022թ-ին չի փոփոխվել:

12. Դրամական միջոցներ

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ		
ՀՀ դրամ	325,188	327,034
Արտարժույթ	90,977	24,444
Հաշվարկային հաշիվ		
ՀՀ դրամ	17,826	5,554
Արտարժույթ	19,424	33,475
Ընդամենը	453,415	390,507

13. Կանոնադրական կապիտալ

Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը 31.12.2021թ-ի դրությամբ եղել է 7,200,000 հազ. դրամ: 2022թ-ին կանոնադիր կապիտալի չափը չի փոփոխվել:

14. Պահուստային կապիտալ

Բիզնեսի միակ մասնակիցը որոշում է կայացրել Բիզնեսի չբաշխված շահույթի հաշվին ձևավորել պահուստային հիմնադրամ՝ 7,000 հազ. դրամի չափով:

15. Չուտ ակտիվներ և կապիտալի այլ տարրեր

01.01.2021թ-ի դրությամբ Բիզնեսի չբաշխված շահույթը կազմել է 2,388,003 հազ. դրամ, իսկ զուտ ակտիվները՝ 9,595,003 հազ. դրամ: 2021թ-ի համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով արձանագրվել է 941,310 հազ. դրամի շահույթ, մաս կատարվել է դիվիդենտների բաշխում 1,655,000 հազ. դրամի չափով: Արդյունքում՝ 31.12.2021թ-ի դրությամբ Կազմակերպության չբաշխված շահույթը կազմել է 1,674,313 հազ. դրամ, իսկ զուտ ակտիվները՝ 8,881,313 հազ. դրամ:

2022թ-ի համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով արձանագրվել է 3,530,747 հազ. դրամի շահույթ: Արդյունքում՝ 31.12.2022թ-ի դրությամբ Կազմակերպության չբաշխված շահույթը կազմել է 5,205,060 հազ. դրամ, իսկ զուտ ակտիվները՝ 12,412,060 հազ. դրամ:

16. Վարկեր և փոխառություններ

Երկարաժամկետ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	ԱՄՆ դոլար *	Հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար *	Հազ. դրամ		
HSBC Լոնդոնից ստացված վարկ	-	-	1,475,746	708,565		
HSBC Հայաստանից ստացված վարկ	3,750,012.09	1,475,892	-	-		
HSBC Լոնդոնից ստացված վարկային գիծ	-	-	-	111,509		
Ընդամենը երկարաժամկետ վարկեր		1,475,892		820,074		
Կարճաժամկետ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	ԱՄՆ դոլար *	Եվրո *	Հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար *	Եվրո *	Հազ. դրամ
HSBC Լոնդոնից ստացված վարկ	1,333,333.3	-	524,760	2,151,515	-	1,033,028
HSBC Լոնդոնից ստացված վարկ վարկային գիծ	7,276,348.5	-	2,863,752	244,684	-	117,483
HSBC Հայաստանից ստացված վարկային գիծ	2,090,000.0	-	822,561	-	-	-
HSBC Հայաստանից ստացված վարկային գիծ	-	-	-	10,913,650	-	5,240,080
HSBC Հայաստանից ստացված վարկ	154,838.7	-	60,940	-	245,793	133,370
HSBC Հայաստանից ստացված վարկ	-	-	11,139	-	-	211,063
HSBC Հայաստանից ստացված վարկ	866,666.6	-	341,094	-	-	-
HSBC Հայաստանից ստացված վարկ	499,992.0	-	196,782	-	-	-
HSBC Հայաստանից ստացված վարկ	1,000,000.0	-	393,570	-	-	-
HSBC Հայաստանից ստացված օվերդրաֆտ	-	-	1,910,470	-	-	1,283,472
Բիբլոս բանկ ՓԲԸ-ից ստացված վարկ	2,499,000.0	-	983,531	1,500,000	-	720,210
HSBC Հայաստանից ստացված վարկ աուսիդավորվող	-	-	129,032	-	-	-
Գ. Նիկողոսյանից ստացված փոխառություն	-	-	476,910	-	-	1,303,608
Ընդամենը կարճաժամկետ վարկեր և փոխառություններ			8,714,541			10,042,314

* ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով վերցված վարկերը 31.12.2022թ. և 31.12.2021թ. դրությամբ արտացոլված են ՀՀ դրամով՝ ՀՀ Կենտրոնական Բանկի միջին հաշվարկային փոխարժեքով:

17. Պահուստներ

Բիզնեսը ստեղծել է հանքի փակման և տեղանքի վերականգնման գծով ոչ ընթացիկ պահուստ, որի մնացորդը 31.12.2021թ-ին կազմել է 1,472 հազ. դրամ, 31.12.2022թ-ին այն ավելացել է 13,088 հազ. դրամով և կազմել է 14,560 հազ. դրամ:

18. Արձակուրդային վճարների պահուստ

Բիզնեսը ստեղծել է աշխատակիցների չօգտագործած արձակուրդային վճարների պահուստ՝ 31.12.2021թ-ի դրությամբ այն կազմել է 16,381 հազ. դրամ: 31.12.2022թ-ի դրությամբ պահուստի չափը ավելացել է 2,100 հազ. դրամով և կազմել 18,481 հազ. դրամ:

19. Հասույթ

Բիզնեսը մասնագիտացած է՝ ցորենի մերկրման և վերամշակման, այլուրի ու համակցված կերերի արտադրության, ինչպես նաև քարի հանքի վերամշակման ու շահագործման, տարբեր տեսակների շինարարական քարերի մշակման և դրանց մեծածախ վաճառքի բնագավառներում: Իրացումից հասույթը 2022թ-ին կազմել է 29,041,993 հազ. դրամ, համեմատության համար՝ 2021թ-ին այդ ցուցանիշը եղել է 18,969,807 հազ. դրամ:

20. Վաճառքի ինքնարժեք

Կազմակերպության վաճառքի ինքնարժեքը 2022թ-ին կազմել է 23,401,252 հազ. դրամ, համեմատության համար՝ 2021թ-ի համապատասխան ցուցանիշը կազմել է 15,899,128 հազ. դրամ:

21. Այլ եկամուտներ

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հիմնական միջոցների օտարում	14,394	25,115
Նյութական վնասի փոխհատուցումից եկամուտ	8,573	-
Դեբիտորական պարտքերի կորուստների հակադարձումից եկամուտներ	590	-
Արտարժույթով արտահայտված ակտիվների ու պարտավորությունների վերագնահատման արդյունք	3,669,466	1,341,975
Այլ եկամուտներ	55,611	50,240
Ընդամենը	3,748,634	1,417,330

22. Իրացման ծախսեր

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հատուցումներ աշխատակիցներին	285,824	242,927
Հիմնական միջոցների մաշվածք, նորոգման ու սպասարկման ծախսեր	2,057	3,541
Տրանսպորտային ծախսեր	1,002,462	172,860
Մարկետինգի և գովազդային ծախսեր	240	9,915
Իրացման այլ ծախսեր	68,310	20,233
Ընդամենը	1,358,893	449,476

23. Վարչական ծախսեր

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հատուցումներ աշխատակիցներին	409,157	305,011
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածք ու սպասարկման ծախսեր	77,670	59,975
Գործուղման ծախսեր	19,551	12,372
Փոստի ու հեռահաղորդակցման ծախսեր	7,644	5,769
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	4,373	2,050
Առդիտորական ու խորհրդատվական ծախսեր	2,083	16,108
Բանկային և ապահովագրական ծախսեր	38,308	29,659
Հարկեր և այլ վճարներ	20,713	18,758
Այլ վարչական ծախսեր	34,903	39,325
Ընդամենը	614,402	489,027

24. Այլ ծախսեր

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական վարձակալություն	22,368	22,368
Հիմնական միջոցների օտարման ինքնարժեք	13,935	2,145
Արևային էլեկտրակայանի մաշվածք	114,848	-
Պաշարների փչացումից կորուստ	31,725	5,189
Հետազոտության և մշակման ծախսեր	2,112	6,122
Արտարժույթով արտահայտված ակտիվների ու պարտավորությունների վերագնահատման արդյունք	2,337,038	1,068,358
Վաճառքների գծով դեբիտորական պարտքերի կորուստների գծով ծախսեր	44,368	569,655
Ծախսեր տույժերից և տուգանքներից	4,224	815
Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ներդրումային գույքի մաշվածք	76,522	78,222
Այլ ծախսեր	115,523	65,626
Ընդամենը	2,762,663	1,818,500

25. Ֆինանսական եկամուտներ

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ֆինանսական ներդրումներից եկամուտներ	49,881	1,523
Ընդամենը	49,881	1,523

26. Ֆինանսական ծախսեր

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Վարկերի դիմաց վճարված տոկոսներ	642,739	507,202
Ֆինանսական վարձակալության գծով տոկոսներ	314	90
Պահուստների գեղջման ազդեցության ճշգրտման հետևանքով առաջացած տոկոսային ծախսեր	96	96
Ընդամենը	643,149	507,388

27. Հարկեր և այլ պարտադիր վճարներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի, ՀՀ հազար դրամ

	Տարվա սկզբին		Տարվա վերջին	
	Գերավճար	Ապառք	Գերավճար	Ապառք
Շահութահարկ	-	4,398	-	260,383
Ըչ ռեզիդենտի շահութահարկ	-	-	-	946
Եկամտային հարկ	-	27,617	-	45,819
Սոց վճար	-	2,836	-	6,395
ԱԱՀ ¹	-	147,545	232,403	-
Գույքահարկ	104	-	104	-
Հողի հարկ	66	-	18	-
Գրոշմանիշային վճար	-	2,443	-	3,469
Այլ վճարներ	3,868	15,719	13,526	21,612
Ընդամենը	4,038	200,558	246,051	338,624

¹ ԱԱՀ-ի վճարման ցուցանիշը ներառում է մատակարարներին և մաքսատանը վճարված ԱԱՀ-ն : ՀՀ հարկային օրենսդրության համաձայն հարկերի վճարման և հարկային պարտավորությունների հաշվառման համար ստեղծվել է մեկ միասնական հաշիվ, որին էլ Բիզնեսը 2021 և 2022 թթ. կատարվել է իր հարկային վճարումները, բացառությամբ տեղական ինքնակառավարման մարմիններին կատարվող հարկերի և այլ պարտադիր վճարների:

28. Կապակցված կողմերի բացահայտում

Համաձայն ՀՀՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին, կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Խմբի կապակցված կողմերն են՝ մասնակիցը, ղեկավարությունը, ինչպես նաև նրանց հետ կապված անձինք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

(Ներկայացված է ՀՀ հազ. դրամներով)

Գործեն Նիկողոսյան ¹

2022թ-ին հաշվարկված աշխատավարձ

21,488

¹ Գործեն Նիկողոսյանը Բիզնեսի մասնակիցն է՝ 100 % բաժնեմատով և միաժամանակ հանդիսանում է նրա տնօրենը:

29. Պայմանական պարտավորություններ և այլ

29.1 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Տնտեսական անբարենպաստ պայմանները և ներդրումների ցածր մակարդակը բացատրվում են Արցախի Հանրապետությունում տեղի ունեցած ռազմական բախումներով և դրանց հաջորդած ներքաղաքական անկայուն վիճակով:

Պետք է ավելացնել նաև՝ որպես զարգացող շուկա Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայրը և համապատասխան ենթակառուցվածքները, որոնք գործում են ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Հայաստանի տնտեսության առանձնահատկություններից են՝ բիզնեսի ոլորտում ու տնտեսության մեջ օտարերկրյա կապիտալի համեմատաբար փոքրածավալ ներգրավվածությունը, ինչպես նաև Հայաստանի տնտեսության մեկուսացված լինելը համաշխարհային տնտեսության համապատասխան սեկտորներից:

2021 և 2022 թթ. ընթացքում կորոնավիրուսի և նրա կանխարգելիչ միջոցառումների ազդեցությունները սահմանափակել են գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և դրա հետևանքով ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված և հաշվառված ցուցանիշներին: Իհարկե պետք է հաշվի առնել նաև այն հանգամանքը, որ այս խնդիրը շարունակվում է և մնում է օրակարգային 2023թ-ին:

Այս հաշվետվությունները օգտագործողները պետք է իրենց դատողություններն անեն հաշվի առնելով դրանց պատրասման օրվա և այդ օրվան հաջորդող իրադարձությունները: Մասնավորապես այնպիսի հարցերի վերաբերյալ ինչպիսիք են.

- ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատումը,
- արժեզրկման հետևանքով ակտիվների փոխհատուցվող գումարների գնահատումը,
- փոխառության ծախսումների կապիտալացումը,
- հասույթի գնահատման վերանայումը, անավարտ պայմանագրերի մասով ակտիվների արժեզրկումը,
- վարձակալության ժամկետների գնահատումը:

2022 թ-ին Բիզնեսը ունեցել է բավարար շրջանառու միջոցներ՝ ի հաշիվ բանկային վարկերի և փոխառու միջոցների:

29.2. Անընդհատ գործելու կարողությունը և անորոշությունները

Բիզնեսի 2022 թ-ի ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են Ռուս-Ուկրայնական պատերազմի և համաշխարհային ճգնաժամի հետևանքով ֆինանսական ճշգրտումների ազդեցությունը՝ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման օրվա դրությամբ, որը հնարավոր է եղել արժանահավատորեն գնահատել ՀՀ-ում:

Ըստ Բիզնեսի ղեկավարության գնահատման՝ առկա չեն անընդհատ գործելու էական անորոշություններ:

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ անընդհատության հիմունքը կիրառելուց առաջ ղեկավարությունը գնահատել է Բիզնեսի անընդհատ գործելու կարողությունը՝ բացահայտելով դրանց վերաբերող հարցերը:

Ղեկավարությունը իր պարտքն է համարում նշել. քանի դեռ կան որոշակի անորոշություններ՝ համավարակի, տարածաշրջանային հակամարտությունների և

ներքաղաքական իրադարձությունների, առկա են դրանց հետ կապված տարակուսանքներն ու ենթադրությունները, Բիզնեսը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե դրանք ինչ չափով կարող են ազդեցություն ունենալ նրա գործունեության, ակտիվների ու պարտավորությունների մնացորդային արժեքների վրա, եթե այդպիսի փաստեր ի հայտ կգային ապագայում և անհրաժեշտություն կառաջանար ճշգրտումներ անել Բիզնեսի 2022 թ-ի ֆինանսական հաշվետվություններում:

Տես նաև ծանոթագրություն 1.2:

29.3 Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Բիզնեսը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Ճգնաժամի հետևանքով այս ռիսկը խիստ աճել է: Կորուստներից խուսափելու նպատակով Բիզնեսն ընդունել է քաղաքականություն, որի համաձայն արտադրանքի առաքումներ է կատարում միայն վճարումները հավաքագրելուց հետո, իսկ մեծ պատվերներն ընդունվում են միայն պատվիրատուներից կանխավճարի ստացման դեպքում:

29.4 Իրական արժեք

Ղեկավարության համոզմամբ՝ ֆինանսական հաշվետվություններում ամորտիզացված արժեքով ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները գրեթե հավասար են դրանց իրական արժեքին:

Այլ դեպքերում իրական արժեքը որոշվում է՝ վկայակոչելով շուկայական արժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ զեղչելով համապատասխան դրամական միջոցների հոսքերը՝ օգտագործելով նմանատիպ գործիքների գծով շուկայական տոկոսադրույք: Ղեկավարության համոզմամբ, ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը համապատասխանում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

29.5 Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության զարգացման ներկա փուլում ապահովագրության շատ տեսակներ զարգացման սկզբնական փուլում են և լայնորեն չեն կիրառվում: Սա է պատճառը, որ Կազանակերպությունն ապահովագրված չէ գործունեության ընդհատման, ակտիվների կորստի կամ այլ անձանց կողմից պարտավորությունների չկատարման հետևանքով վնասներ կրելու իրադարձություններից: Քանի դեռ Բիզնեսը ապահովագրված չէ համապատասխան ռիսկերից, առկա է ակտիվների կորստի կամ ոչնչացման վտանգ, ինչը կարող է անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ նրա գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Տնօրեն
Գ. Նիկողոսյան

19 հունվարի, 2023թ.

Գլխավոր հաշվապահ
Ա. Վարդանյան